Comhairle an
Aontais Eorpaigh

An Bhruiséil, an 18 Meitheamh 2024
(OR. en)

10146/24

Comhad Idirinstitiúdeach:
2024/0052 (NLE)
2024/0053 (NLE)

AELE 50
EEE 27
ISL 26
N 37
FL 30
PECHE 195

GNÍOMHARTHA REACHTACHA AGUS IONSTRAIMÍ EILE

Ábhar:	Comhaontú idir Ríocht na hIorua agus an tAontas Eorpach maidir le Sásra Airgeadais na hIorua le haghaidh na tréimhse Bealtaine 2021 – Aibreán 2028

AISTRIÚCHÁN

COMHAONTÚ
IDIR RÍOCHT NA hIORUA
AGUS AN tAONTAS EORPACH
MAIDIR LE SÁSRA AIRGEADAIS NA hIORUA
LE hAGHAIDH NA TRÉIMHSE BEALTAINE 2021 – AIBREÁN 2028

AIRTEAGAL 1

(1) Cuspóirí

Gabhann Ríocht na hIorua uirthi féin rannchuidiú leis na héagothromaíochtaí eacnamaíocha agus sóisialta sa Limistéar Eorpach Eacnamaíoch a laghdú agus lena caidreamh leis na Stáit is Tairbhithe a neartú trí Shásra Airgeadais na hIorua ar leithligh laistigh de na tosaíochtaí téamacha a liostaítear in Airteagal 3[1].

(2) Luachanna Coiteanna agus Prionsabail Choiteanna

Tá Sásra Airgeadais na hIorua (2021-2028) bunaithe ar luachanna coiteanna agus ar phrionsabail choiteanna an mheasa ar dhínit an duine, ar an tsaoirse, ar an daonlathas, ar an gcomhionannas, ar an smacht reachta agus an mheasa ar chearta an duine, lena n- áirítear na cearta atá ag daoine ar de ghrúpaí mionlaigh iad.

Beidh gach clár agus gníomhaíocht a chistítear le Sásra Airgeadais na hIorua comhsheasmhach leis na luachanna agus na prionsabail sin a urramú agus staonfaidh siad ó thacaíocht a thabhairt d'oibríochtaí a d'fhéadfadh nach ndéanfadh siad amhlaidh. Comhlíonfaidh a gcur chun feidhme na cearta bunúsacha agus na hoibleagáidí bunúsacha a chumhdaítear in ionstraimí agus caighdeáin ábhartha.

1 Sa Chomhaontú seo, tuigfear tagairtí d'airteagail, mura sonraítear a mhalairt, mar thagairtí d'airteagail sa Chomhaontú seo.

AIRTEAGAL 2

Gealltanais

EUR 1 380 000 000 a bheidh i méid na ranníocaíochta airgeadais dá bhforáiltear in Airteagal 1. Cuirfear ranníocaíocht airgeadais bhreise EUR 83 000 000 ar fáil freisin le haghaidh tionscadail a bhaineann le dúshláin a bhí ann mar thoradh ar an ionradh ar an Úcráin. Cuirfear na ranníocaíochtaí sin ar fáil lena ngealltanas i dtráinsí bliantúla de EUR 209 000 000 le linn na tréimhse ón 1 Bealtaine 2021 go dtí an 30 Aibreán 2028, an dá dháta sin san áireamh.

Is é a bheidh sa mhéid iomlán leithdháiltí tírshonracha mar a shonraítear in Airteagal 6 mar aon leis na cistí a shonraítear in Airteagal 7.

AIRTEAGAL 3

(1) Tosaíochtaí téamacha

Cuirfear na leithdháiltí tírshonracha ar fáil chun na tosaíochtaí téamacha foriomlána seo a leanas a chur chun cinn:

(a) an t- aistriú glas Eorpach;

(b) an daonlathas, an smacht reachta agus cearta an duine;

(c) cuimsiú sóisialta agus athléimneacht.

Laistigh de na tosaíochtaí téamacha sin, leagtar amach réimsí cláir san Iarscríbhinn a ghabhann leis an gComhaontú seo. Maidir lena bhfuil sna réimsí cláir sin, cinnfear é i gcomhairle leis na Stáit is Tairbhithe.

(2) Riachtanais na Stát is Tairbhithe

Déanfar na limistéir chláir a roghnú, a dhíriú agus a oiriúnú chun freagairt do na riachtanais éagsúla i ngach Stát is Tairbhí, agus méid an chláir agus méid na ranníocaíochta á gcur san áireamh. Chun na críche sin, leagtar amach in Airteagal 9 mír 5 an nós imeachta atá le leanúint.

AIRTEAGAL 4

(1) Meabhráin Tuisceana

Chun comhchruinniú a bhaint amach agus chun cur chun feidhme éifeachtúil a áirithiú, i gcomhréir leis na cuspóirí foriomlána dá dtagraítear in Airteagal 1, agus beartais an Aontais agus moltaí a bhaineann go sonrach le tír faoi leith á gcur san áireamh, chomh maith le Comhaontú Comhpháirtíochta arna dtabhairt i gcrích idir na Ballstáit agus an Coimisiún Eorpach, déanfaidh Ríocht na hIorua Meabhrán Tuisceana a chaibidliú le gach Stát is Tairbhí i gcomhréir le hAirteagal 9, mír 5.

(2) Comhairliúcháin leis an gCoimisiún Eorpach

Déanfar comhairliúcháin leis an gCoimisiún Eorpach ar an leibhéal straitéiseach agus reáchtálfar iad le linn na caibidlíochta maidir leis na Meabhráin Tuisceana d’fhonn comhlántacht agus sineirgí le Beartas Comhtháthaithe an Aontais Eorpaigh a chur chun cinn.

AIRTEAGAL 5

(1) Cómhaoiniú

Maidir le cláir faoi leithdháiltí tírshonracha a mbeidh freagracht cur chun feidhme ar na Stáit is Tairbhithe astu, ní rachaidh an ranníocaíocht ó Ríocht na hIorua thar 85 % de chostas an chláir, mura gcinnfidh Ríocht na hIorua a mhalairt.

(2) Státchabhair

Comhlíonfar na rialacha is infheidhme maidir le státchabhair.

(3) Dliteanas

Tá freagracht Ríocht na hIorua as na tionscadail teoranta do chistí a sholáthar de réir an phlean chomhaontaithe. Dá réir sin, ní ghabhfaidh Ríocht na hIorua aon dliteanas uirthi féin i leith tríú páirtithe.

AIRTEAGAL 6

Leithdháiltí tírshonracha

Cuirfear na leithdháiltí tírshonracha ar fáil do na Stáit is Tairbhithe seo a leanas: An Bhulgáir, an Chróit, Poblacht na Seice, an Eastóin, an Chipir, an Laitvia, an Liotuáin, an Ungáir, Málta, an Pholainn, an Rómáin, an tSlóivéin agus an tSlóvaic, i gcomhréir leis an dáileadh seo a leanas:

Stát is Tairbhí	Cistí (EUR)
An Bhulgáir	127 197 491
An Chróit	65 092 127
An Chipir	8 613 472
Poblacht na Seice	110 034 588
An Eastóin	35 081 761
An Ungáir	124 271 436
An Laitvia	53 529 539
An Liotuáin	57 575 226
Málta	5 462 877
An Pholainn	452 283 429
An Rómáin	291 616 358
An tSlóvaic	63 904 256
An tSlóivéin	24 437 440

Áirítear ar na méideanna arna gcur i láthair na leithdháiltí tírshonracha atá le cur ar fáil do gach Stát is Tairbhí i gcomhréir le hAirteagal 9 mír 5, agus an sciar den chiste don tsochaí shibhialta dá dtagraítear in Airteagal 7 a rachaidh chun tairbhe do gach Stát is Tairbhí.

AIRTEAGAL 7

Laistigh de Shásra Airgeadais na hIorua, cuirfear trí chiste ar fáil. Rannchuideoidh siad le cuspóirí Shásra Airgeadais na hIorua (2021-2028) a bhaint amach mar a shainmhínítear in Airteagal 1, agus leis na tosaíochtaí téamacha dá dtagraítear in Airteagal 3. Is féidir le heintitis Ioruacha páirt a ghlacadh mar chomhpháirtithe sna cistí.

(1) Ciste don tsochaí shibhialta

Cuirfear 10 % den mhéid iomlán i leataobh le haghaidh ciste don tsochaí shibhialta. Leagtar amach an eochair leithdháilte do na Stáit is Tairbhithe in Airteagal 6.

Leithdháilfear 5 % den chiste ar thionscnaimh thrasnáisiúnta.

(2) Ciste le haghaidh forbairt acmhainne agus comhar le heagraíochtaí agus institiúidí idirnáisiúnta

Cuirfear 2 % den mhéid iomlán i leataobh le haghaidh ciste forbartha acmhainne agus comhar le heagraíochtaí agus institiúidí idirnáisiúnta, *inter alia*, Comhairle na hEorpa, ECFE agus Gníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um Chearta Bunúsacha (FRA). Cuirfidh an ciste seo na tosaíochtaí téamacha chun cinn sna Stáit is Tairbhithe.

(3) Ciste le haghaidh idirphlé sóisialta agus obair chuibhiúil

Cuirfear 1 % den mhéid iomlán i leataobh le haghaidh ciste don idirphlé sóisialta agus d’obair chuibhiúil.

AIRTEAGAL 8

(1) Comhordú le Sásra Airgeadais LEE

Déanfar an ranníocaíocht airgeadais dá bhforáiltear in Airteagal 1 a chomhordú go dlúth leis an ranníocaíocht ó Stáit CSTE dá bhforáiltear le Sásra Airgeadais LEE. Go háirithe, áiritheoidh Ríocht na hIorua go mbeidh na nósanna imeachta agus na módúlachtaí cur chun feidhme mar an gcéanna, go bunúsach, i gcás an dá shásra airgeadais.

(2) Comhordú le beartas comhtháthaithe an Aontais Eorpaigh

Cuirfear aon athrú ábhartha ar bheartas comhtháthaithe an Aontais Eorpaigh san áireamh, de réir mar is iomchuí.

AIRTEAGAL 9

Beidh feidhm ag an méid seo a leanas maidir le cur chun feidhme Shásra Airgeadais na hIorua:

(1) Comhar

Déanfar cuspóirí Shásra Airgeadais na hIorua dá dtagraítear in Airteagal 1 a shaothrú faoi chuimsiú dlúthchomhar idir na Stáit is Tairbhithe agus Ríocht na hIorua, agus na luachanna agus na prionsabail á n- urramú agus na cearta agus na hoibleagáidí dá dtagraítear in Airteagal 1 mír 2 á gcomhlíonadh.

(2) Prionsabail chur chun feidhme

Déanfar an leibhéal is airde trédhearcachta, cuntasachta agus costas- éifeachtúlachta a chur i bhfeidhm i ngach céim den chur chun feidhme, mar aon le hurraim do phrionsabail an dea- rialachais, na comhpháirtíochta agus an rialachais il- leibhéil, don fhorbairt inbhuanaithe, don chomhionannas inscne agus don neamh- idirdhealú.

(3) Bainistíocht na gcistí

Oibreoidh Ríocht na hIorua na trí chiste a leagtar amach in Airteagal 7, agus beidh sí freagrach as a gcur chun feidhme, lena n- áirítear bainistíocht agus rialú a dhéanamh orthu.

(4) Bainistíocht Ríocht na hIorua

Beidh Ríocht na hIorua, nó eintiteas arna cheapadh aici, freagrach as bainistíocht fhoriomlán Shásra Airgeadais na hIorua. Forálacha breise maidir le Sásra Airgeadais na hIorua a chur chun feidhme, lena n- áirítear bearta simpliúcháin arb é is aidhm dóibh éifeachtúlacht agus éifeachtacht a áirithiú i gcur chun feidhme, eiseoidh Ríocht na hIorua iad tar éis dul i gcomhairle leis na Stáit is Tairbhithe, a bhféadfaidh an Coimisiún Eorpach cúnamh a thabhairt ina leith. Féachfaidh Ríocht na hIorua leis na forálacha sin a eisiúint sula síneofar na Meabhráin Tuisceana.

(5) Caibidlíocht ar Mheabhráin Tuisceana

Déanfaidh Ríocht na hIorua Meabhrán Tuisceana maidir leis an leithdháileadh tírshonrach faoi seach, seachas na cistí dá dtagraítear in Airteagal 7 agus i mír 3 den Airteagal seo, a chaibidliú le gach Stát is Tairbhí. Leagfar amach sa Mheabhrán Tuisceana na cláir, dáileadh na gcistí idir réimsí cláir, na struchtúir bhainistíochta agus rialaithe agus na coinníollacha is infheidhme.

(6) Cur chun feidhme

(a) Ar bhonn na Meabhrán Tuisceana, cuirfidh na Stáit is Tairbhithe tograí le haghaidh cláir shonracha faoi bhráid Ríocht na hIorua agus déanfaidh an Ríocht sin na tograí a mheas agus a fhormheas agus comhaontuithe deontais a thabhairt i gcrích, le coinníollacha ábhartha, le measúnú riosca agus le maolú, leis na Stáit is Tairbhithe le haghaidh gach cláir.

(b) Is iad na Stáit is Tairbhithe a bheidh freagrach as na cláir chomhaontaithe a chur chun feidhme lena ndéanfar foráil maidir le córas iomchuí bainistíochta agus rialaithe chun cur chun feidhme agus bainistíocht fhónta a áirithiú.

(c) Féadfaidh Ríocht na hIorua rialuithe a dhéanamh de réir a ceanglas inmheánach. Soláthróidh na Stáit is Tairbhithe gach cúnamh, faisnéis agus doiciméadú is gá chuige sin.

(d) Chun a áirithiú go gcomhlíonfar oibleagáidí, féadfaidh Ríocht na hIorua, tar éis measúnú a dhéanamh, tar éis di éisteacht a thabhairt don Stát is Tairbhí, bearta iomchuí agus comhréireacha a dhéanamh, lena n- áirítear íocaíochtaí a chur ar fionraí agus cistí a aisghabháil.

(e) Cuirfear comhpháirtíochtaí i bhfeidhm, i gcás inarb iomchuí, in ullmhú, i gcur chun feidhme, i bhfaireachán agus i meastóireacht na ranníocaíochta airgeadais chun rannpháirtíocht leathan a áirithiú. Féadfar a áireamh ar na comhpháirtithe, *inter alia*, iad siúd ar na leibhéil áitiúla, réigiúnacha agus náisiúnta, chomh maith leis an earnáil phríobháideach, an tsochaí shibhialta agus comhpháirtithe sóisialta sna Stáit is Tairbhithe agus i Ríocht na hIorua.

(f) Féadfar aon tionscadal faoi na cláir sna Stáit is Tairbhithe a chur chun feidhme i gcomhar idir, *inter alia*, eintitis atá bunaithe sna Stáit is Tairbhithe agus i Ríocht na hIorua, i gcomhréir leis na rialacha is infheidhme maidir le soláthar poiblí.

(7) Costais bhainistíochta

Cumhdófar costais bhainistíochta Ríocht na hIorua leis an méid iomlán dá dtagraítear in Airteagal 2, agus sonrófar iad sna forálacha maidir leis an gcur chun feidhme dá dtagraítear i mír 4 den Airteagal seo. Cumhdófar costais bhainistíochta le haghaidh na gCistí dá dtagraítear in Airteagal 7 leis an méid a leithdháiltear ar na Cistí.

(8) Tuairisciú

Tabharfaidh Ríocht na hIorua tuairisc ar a rannchuidiú le cuspóirí Shásra Airgeadais na hIorua.

AIRTEAGAL 10

(1) Déanfaidh na Páirtithe an Comhaontú seo a dhaingniú nó a fhormheas i gcomhréir lena nósanna imeachta féin. Taiscfear na hionstraimí daingniúcháin nó formheasa le hArdrúnaíocht Chomhairle an Aontais Eorpaigh.

(2) Tiocfaidh an Comhaontú i bhfeidhm an chéad lá den dara mí tar éis thaisceadh na hionstraime daingniúcháin nó formheasa deiridh.

(3) Go dtí go gcríochnófar na nósanna imeachta dá dtagraítear i míreanna 1 agus 2, cuirfear an Comhaontú seo i bhfeidhm ar bhonn sealadach ón gcéad lá den chéad mhí tar éis thaisceadh an fhógra deiridh chuige sin.

AIRTEAGAL 11

Déanfar an Comhaontú seo, arna tharraingt suas i scríbhinn bhunaidh amháin sa Bhéarla, sa Bhulgáiris, sa Chróitis, sa Danmhairgis, san Eastóinis, san Fhionlainnis, sa Fhraincis, sa Ghaeilge, sa Ghearmáinis, sa Ghréigis, san Iodáilis, sa Laitvis, sa Liotuáinis, sa Mháltais, san Ollainnis, sa Pholainnis, sa Phortaingéilis, sa Rómáinis, sa tSeicis, sa tSlóivéinis, sa tSlóvaicis, sa Spáinnis, sa tSualainnis, san Ungáiris agus san Ioruais, agus comhúdarás ag an téacs i ngach ceann de na teangacha sin, taiscfear é le hArdrúnaíocht Chomhairle an Aontais Eorpaigh agus cuirfidh sí cóip dheimhnithe chuig gach ceann de na Páirtithe sa Chomhaontú seo.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil, an …lá ... 2024.

Thar ceann an Aontais Eorpaigh

Thar ceann Ríocht na hIorua

IARSCRÍBHINN

An t- aistriú glas

Gnó glas agus nuálaíocht ghlas

Taighde agus nuálaíocht

Oideachas, oiliúint agus fostaíocht don aos óg

Cultúr

Forbairt áitiúil, dea- rialachas agus cuimsiú

Cuimsiú agus cumhachtú na Romach

An tsláinte phoiblí

Cosc agus ullmhacht maidir le tubaistí

Earnáil an cheartais lena n- áirítear foréigean baile agus foréigean inscnebhunaithe, rochtain ar cheartas, seirbhísí ceartúcháin, coireacht thromchúiseach agus eagraithe

Tearmann, imirce agus lánpháirtíocht

Comhar institiúideach agus forbairt acmhainne

Bainfidh na stáit is tairbhithe tairbhe freisin as tionscadail a chistítear leis an méid seo a leanas:

Ciste don tsochaí shibhialta

Ciste le haghaidh forbairt acmhainne agus comhar le heagraíochtaí agus institiúidí idirnáisiúnta comhpháirtíochta

Ciste le haghaidh idirphlé sóisialta agus obair chuibhiúil

Déanfar an comhionannas inscne agus an digiteáil a phríomhshruthú agus beidh siad mar chuid de gach limistéar cláir ábhartha.